

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στη συνεδρίασή της 27ης Ιουλίου 2011 συζήτησε αναλυτικά το νομοσχέδιο για την Ανώτατη Παιδεία και ομόφωνα κατέληξε στο ακόλουθο ψήφισμα.

1. Το Τμήμα Νομικής αναγνωρίζει την ανάγκη μιας επείγουσας νομοθετικής τομής για την αναβάθμιση της ανώτατης παιδείας και χαιρετίζει θετικά τη σχετική προσπάθεια. Αναγνωρίζει ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο περιέχει πολλά θετικά στοιχεία, όπως η προσπάθεια απεμπλοκής της διοίκησης του πανεπιστημίου από τις κομματικές εξαρτήσεις, η προσπάθεια να «ανοίξει» το πανεπιστήμιο στην κοινωνία, η ενίσχυση της αυτονομίας των πανεπιστημίων με την ανάθεση στον Οργανισμό κάθε πανεπιστημίου να ρυθμίσει διαφορετικά σημαντικά διοικητικά και ακαδημαϊκά ζητήματα, η ενίσχυση του ρόλου της Σχολής, η θεσμοθέτηση διαδικασίας διαρκούς αξιολόγησης των καθηγητών, η ενίσχυση της διεθνοποίησης του πανεπιστημίου, η ενίσχυση της προσέλκυσης χορηγιών.

2. Επισημαίνει όμως ότι το νομοσχέδιο δεν περιορίζεται απλώς σε μια σημαντική τομή, αλλά ανατρέπει πανεπιστημιακή παράδοση σχεδόν δύο αιώνων. Χρειάζεται πληρέστερη προετοιμασία. Επίσης, θα ήταν προτιμότερο, όπως αρμόζει σε χώρες με προηγμένο νομικό πολιτισμό, να εφαρμοστεί πειραματικά και σταδιακά, πρώτα στα νεότερα και μικρότερα πανεπιστήμια και τελευταία στα αρχαιότερα και μεγαλύτερα.

3. Ορισμένα σημεία του νομοσχεδίου είναι ιδεοληπτικά και γραφειοκρατικά, με άγνοια της πανεπιστημιακής πραγματικότητας, ενώ άλλα εγείρουν σημαντικά ζητήματα συνταγματικότητας. Για παράδειγμα:

- Το Συμβούλιο του ιδρύματος όπου θα μετέχουν και εξωτερικές προσωπικότητες, πρέπει να διαθέτει αποκλειστικά ελεγκτικές αρμοδιότητες και όχι διοικητικές. Αυτό επιβάλλουν τόσο λόγοι ουσίας, διότι ο Πρύτανης και η Σύγκλητος γνωρίζουν καλύτερα τα θέματα της διοίκησης του Πανεπιστημίου, όσο και η συνταγματικά κατοχυρωμένη αυτοδιοίκηση του πανεπιστημίου.

- Ο Πρύτανης χρειάζεται δημοκρατική νομιμοποίηση για να είναι ευρέως αποδεκτός από την ακαδημαϊκή κοινότητα του ιδρύματος. Γι' αυτό πρέπει εκείνη να τον εκλέγεται άμεσα, ώστε να αποτελεί το θεσμικό αντίβαρο του Συμβουλίου και να μην εμφανίζεται ως «υποτελής» του Συμβουλίου. Αυτό επιβάλλεται και από τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αυτοδιοίκηση του πανεπιστημίου.

- Οι Κοσμήτορες πρέπει να εκλέγονται από την ακαδημαϊκή κοινότητα της Σχολής, για τους ίδιους λόγους που ισχύουν για τον Πρύτανη.

- Η θεσμοθέτηση της Σχολής ως βασικής διοικητικής ακαδημαϊκής μονάδας δεν πρέπει οδηγήσει στην κατάργηση των Τμημάτων και των Τομέων, ως μικρότερες ακαδημαϊκές μονάδες, που επιτρέπουν στα συγγενικά γνωστικά αντικείμενα να διαθέτουν μια υποδομή. Γι' αυτό πρέπει να διατηρήσουν τις ουσιώδεις αρμοδιότητές τους, με παράλληλη δημιουργία «γεφυρών», ώστε να επιτευχθεί η ουσιαστική σύνδεσή τους. Διαφορετικά οι Σχολές δεν μπορούν να λειτουργήσουν.

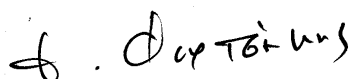
- Η θεσμοθέτηση ενιαίας μεταπτυχιακής σχολής για κάθε ΑΕΙ με τη μορφή που υιοθετεί το νομοσχέδιο είναι άκρως γραφειοκρατική και αναποτελεσματική. Δεν αρκεί να προβλεφθεί η δυνατότητα δημιουργίας περισσότερων της μίας μεταπτυχιακών σχολών ανά ΑΕΙ, πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα τα μεταπτυχιακά να διδάσκονται στο πλαίσιο των «κοινών» σχολών, οι οποίες, διαφορετικά, υφίστανται σημαντική υποβάθμιση.

4. Πρέπει απαραίτητως να διασφαλιστεί ευρεία συναίνεση της πανεπιστημιακής κοινότητας, αλλά και ευρεία πολιτική συναίνεση. Να μην επιλεγεί η ανώτατη παιδεία ως πεδίο πολιτικής σύγκρουσης. Χωρίς τις συναινέσεις αυτές ο νόμος δεν θα λειτουργήσει ούτε θα έχει διάρκεια.

5. Η επιτυχής εφαρμογή του νόμου πρέπει να συγχρονιστεί με την προηγούμενη συνένωση πανεπιστημίων, διαφορετικά η αλλαγή θα σκοντάψει στην ελλιπή υποδομή.

Η Πολιτεία πρέπει να έχει εμπιστοσύνη στους καθηγητές των ΑΕΙ. Να μη δίδεται η εντύπωση ότι μειώνεται στα μάτια της ελληνικής κοινωνίας το σπουδαίο λειτούργημα που αναγνωρισμένα επιτελούν σε όλα τα επίπεδα οι πανεπιστημιακοί και το κύρος τους. Το Τμήμα καλεί όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να συνεργαστούν με την απαραίτητη ευελιξία για την υιοθέτηση των παραπάνω προτεινομένων τροποποιήσεων, χωρίς τις οποίες η επιχειρούμενη αλλαγή δεν μπορεί να επιτύχει.

Αθήνα, 28 Ιουλίου 2011

Καθηγητής Θεόδωρος Π. Φορτσάκης

Πρόεδρος του Τμήματος Νομικής του Πανεπιστημίου Αθηνών